

Kommunstyrelsen

Svar på motion - Inför en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03:00

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen förklaras besvarad.

Sammanfattning

Stefan Krstic (L) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 15 september 2022 om att införa en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03:00. Detta för att minska folksamlingar vid stängning och därmed öka tryggheten. Yttrande har inhämtats från socialnämnden som beslutat att till kommunfullmäktige föreslå att motionen ska avslås.

Socialnämnden ställer sig negativa till förslaget eftersom nämnden är frågande till om detta är en förändring som ökar tryggheten i kommunen. Det finns starka belägg utifrån olika vetenskapliga översikter att förändringar i öppettider påverkar nivån av alkoholrelaterade skador i samhället. Kommunledningskontoret kan se att denna förändring kan leda till både positiva och negativa konsekvenser. De eventuella negativa konsekvenserna utgår främst utifrån ett folkhälsoperspektiv samt trygghetsperspektiv. För Eskilstunas attraktivitet, näringsidkare och besöksnäring kan en förlängning av serveringstid vara positivt.

I juni 2023 kommer miljö- och räddningstjänstnämnden föreslås att besluta om reviderade riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering. I riktlinjen behandlas frågan om förlängning av alkoholservering inomhus till 03:00. Därmed gör kommunledningskontoret bedömningen att motionen förklaras besvarad.

Ärendebeskrivning

Stefan Krstic (L) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 15 september 2022 § 199 om att införa en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03:00.

Motionären yrkar att Eskilstuna kommun i enlighet med motionen inför en provoperiod på 12 månader med serveringstillstånd till 03:00 för att sedan göra en

utvärdering om att införa det permanent. Detta för att minska folksamlingar vid stängning och därmed öka tryggheten.

Yttrande har inhämtats från socialnämnden som beslutat att till kommunfullmäktige föreslå att motionen ska avslås.

Socialnämndens yttrande

Socialnämnden ställer sig negativa till förslaget eftersom nämnden är frågande till om detta är en förändring som ökar tryggheten i kommunen. Det finns starka belägg utifrån olika vetenskapliga översikter att förändringar i öppettider påverkar nivån av alkoholrelaterade skador i samhället. Detta går emot kommunens strategiska inriktning som anger att kommunen ska agera för att öka tryggheten och bidra till jämlik hälsa för kommunens invånare. Våld och otrygghet kommer sannolikt att öka, vilket leder till ökad polisnärvaro med eventuellt fler ingripanden.

I kommunens plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT) ligger fokus främst på insatser för att begränsa och försvåra tillgängligheten av bland annat alkohol. Ett viktigt perspektiv som framhävs av planen samt av barnkonvention är att barn ska skyddas från alkohol, både utifrån ett anhörigperspektiv och ett konsumtionsperspektiv. En förlängd serveringstid som ökar tillgängligheten för alkohol riskerar att motverka kommunens plan.

Socialnämnden har varit i kontakt med kårrepresentanter utifrån det faktum att Eskilstuna är en universitetsstad sedan 1 januari 2022. Kårrepresentanter framhåller att det finns studenter som ser positivt på förlängt serveringstillstånd till klockan 03:00. Däremot vill inte studentkårerna enbart fokusera på detta för att förbättra studentlivet och Eskilstuna som studentstad. De vill lägga fokus på andra aktiviteter också, som inte inkluderar alkohol, som exempelvis att ha fler platser där studenter kan umgås, studera och fika.

Om serveringstiden förlängs ser socialnämnden att det är av vikt att utvärdera förändringen och i förväg skapa mätbara indikatorer som kan följa utvecklingen från början.

Kommunledningskontorets bedömning

I juni 2023 kommer miljö- och räddningstjänstnämnden föreslås att besluta om reviderade riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering. Med anledning av det föreslås kommunfullmäktige att upphäva den förra riktlinjen som beslutades 2019. För att säkerställa politisk förankring för riktlinjer enligt Alkohollagen (2010:1622) ska revidering ske vid varje ny mandatperiod. Ett förslag till reviderade riktlinjer har tagits fram av miljö- och räddningstjänstnämnden. Förslaget har varit på remiss och därefter bearbetats av miljö- och räddningstjänstnämnden. I riktlinjen behandlas frågan om förlängning av alkoholservering inomhus till 03:00. Därmed gör kommunledningskontoret bedömningen att motionen förklaras besvarad.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Kommunledningskontoret kan se att en förlängning av serveringstider kan leda till både positiva och negativa konsekvenser. Kommunledningskontoret instämmer i de risker som socialnämnden lyfter i sitt yttrande. Det finns en stark koppling mellan berusning och olika typer av våldsbrott¹. Det finns några vetenskapliga undersökningar av hur ändringar i serveringstillstånd påverkar brott och våld. Slutsatsen i en studie omfattande 18 städer i Norge som genomfört förlängningar av serveringstillstånd från klockan 01.00 till 02.00 eller 03.00, var att våldet ökade med 16 procent för varje timma som serveringstillståndet förlängdes.² Forskarna fann inga indikationer på samtida insatser som har påverkat resultatet. En undersökning i Visby³ visade samtidigt på en minskning av våld, från fyra anmälda fall per vecka till ett anmält fall per vecka. Forskarnas slutsats var att det till del beror på den minskade trängseln, men att också ökade förebyggande insatser och ett intensifierat samarbete mellan Polisen och klubbarna samtidigt som förlängningen av öppettiderna påverkade resultatet. Därför menade forskarna att resultatet har begränsad generaliserbarhet.

Det finns också starka belägg för att förlängda serveringstillstånd ökar alkoholkonsumtion⁴. En undersökning i Amsterdam visade till exempel att förlängning med en timme medförde en 34 % ökning av alkoholrelaterade skador⁵. I denna studie framkommer ingen information om andra insatser som har påverkat resultatet. Sammanfattningsvis finns en risk att förlängda öppettider kan öka både alkoholkonsumtion och alkoholrelaterade skador samt våld. Detta riskerar att gå emot det övergripande målet i Plan mot ANDT som är att Eskilstuna kommun ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och dopning, samt minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.

En förlängning av serveringstid kan även ha en positiv effekt för Eskilstunas attraktivitet och stadskärna. Ett mer levande centrum är till fördel för besöksnäringen och för Eskilstunas näringsidkare kan en förlängd serveringstid innebära utökade affärsmöjligheter. Utifrån att Eskilstuna är en universitetsstad kan förändringen vara en konkurrensfördel som en del i att vara en attraktiv studentstad.

¹https://bra.se/download/18.779f51ff14b839896444f1/1424700908919/2015_Kortanalys_Alkohol_och_drogp%C3%A5verkan.pdf

² I. Rossow & T. Norström (2011) *The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities.*

³ de Goeij, M. C., Veldhuizen, E. M., Buster, M. C., & Kunst, A. E. (2015). The impact of extended closing times of alcohol outlets on alcohol-related injuries in the nightlife areas of Amsterdam: a controlled before-and-after evaluation. *Addiction* (Abingdon, England), 110(6), 955–964. <https://doi.org/10.1111/add.12886>

⁴ Stockwell, T., Chikritzhs, T. Do relaxed trading hours for bars and clubs mean more relaxed drinking? A review of international research on the impacts of changes to permitted hours of drinking. *Crime Prev Community Saf* 11, 153–170 (2009). <https://doi.org/10.1057/cpcs.2009.11>

⁵ de Goeij, M. C., Veldhuizen, E. M., Buster, M. C., & Kunst, A. E. (2015). The impact of extended closing times of alcohol outlets on alcohol-related injuries in the nightlife areas of Amsterdam: a controlled before-and-after evaluation. *Addiction* (Abingdon, England), 110(6), 955–964. <https://doi.org/10.1111/add.12886>

Kommunledningskontoret instämmer i socialnämndens rekommendationer att vid en förlängning av serveringstid jämföra mätbara indikatorer för att undersöka eventuella positiva eller negativa effekter av förändringen.

—

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Anna Giotas Sandquist
Direktör social hållbarhet

Beslutet skickas till:
Socialnämnden

Motion

Inför en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03.00

I Eskilstuna kommun får restauranger servera alkohol till senast 02.00. Detta innebär att när klockan slår 02.00 måste samtliga gäster lämna lokalen vilket i sin tur leder till att en stor mängd människor samlas på samma plats samtidigt. Det är ofta då det blir incidenter och polis måste tillkallas. Liberalerna föreslår i stället att serveringstiden ska kunna förlängas från 02.00 till 03.00 under en provoperiod på 6 månader för att sedan utvärdera resultatet och eventuellt införa det permanent.

Med största sannolikhet kommer inte alla krögare i Eskilstuna välja att ansöka om förlängt serveringstillstånd, vilket är en del av tanken med vårt förslag. Om restauranger och barer stänger vid olika tidpunkter minskar de problem som idag allt för ofta uppstår när alla stänger samtidigt och stora folksamlingar bildas och bråk uppstår.

Liberalerna menar att det är fullt möjligt att förena en restriktiv och ansvarsfull alkoholhantering med större frihet för de restaurangägare som vill ha öppet längre. Andra städer som har infört en förlängning av serveringstillstånden har märkt att tryggheten ökade i och med att hemgången blev mer utspridd och lugnare.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

- Att Eskilstuna kommun i enlighet med motionen inför en provoperiod på 12 månader med serveringstid till 03.00 för att sedan göra en utvärdering om att införa det permanent

För Liberalerna

Stefan Krstic

§ 108

Yttrande över motion - Inför en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03.00 (SOCN/2022:91)

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Reservation

Märit Zettervall Svensson (L) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

I en motion per 2022-08-01 till kommunfullmäktige lämnar Liberalerna ett förslag på att Eskilstuna ska införa en provoperiod med förlängd serveringstid till 03.00.

Förslaget grundar sig på att på att tryggheten ökar i och med att serveringstiderna och där med stängningstiderna blir med differentierade och hemgången kan bli mer utspridd och lugnare. Liberalerna menar att det är fullt möjligt att förena en restriktiv och ansvarsfull alkoholhantering med större frihet för de restaurangägare som vill ha öppet längre. Med anledning av detta yrkar Liberalerna:

- Att Eskilstuna i enlighet med motionen inför en provoperiod på 12 månader med serveringstid till 03.00 för att sedan göra en utvärdering om att införa det permanent.

Socialnämnden ställer sig negativa till förslaget om förlängd serveringstid då nämnden är frågande till om detta är en förändring som ökar tryggheten i kommunen. Det finns starka belägg från internationell forskning att förändringar i öppettider, särskilt för serveringsställen (som restauranger och barer), påverkar nivån av alkoholrelaterade skador i ett samhälle¹. Minst tre internationella översikter kommer till samma slutsats – att begränsningar av öppettider för serveringsställen, även om det bara gäller några få timmar, bör ses som en nyckelstrategi för att begränsa alkoholrelaterat våld. Därför kan detta förslag ses som motstridig till den strategiska inriktningen som anger att kommunen ska agera för att öka tryggheten och bidra till jämlik hälsa för kommunens invånare.

I samverkansöverenskommelsen mellan Eskilstuna kommun och Polismyndigheten 2020-2023 finns tre fokusområden: narkotika, våld i offentlig miljö och otrygghet. Om antagandet om att det alkoholrelaterade våldet ökar i centrumområdena stämmer, kommer den polisiära närvaron behöva öka och eventuellt bidra till fler ingripanden för att upprätthålla tryggheten i offentliga miljöer.

¹ I. Rossow & T. Norström (2011) *The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities.*

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

I kommunens plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT) ligger fokus främst på insatser för att begränsa och försvåra tillgängligheten av bland annat alkohol. Därför skulle en förlängd serveringstid som ökar tillgängligheten för alkohol motverka kommunens plan.

Ett viktigt perspektiv som framhävs av ANDT-planen samt av barnkonvention är att barn ska skyddas från alkohol, både utifrån ett anhörigperspektiv och ett konsumtionsperspektiv. Vuxna får vid en längre serveringstid då möjlighet att konsumera alkohol en längre tid på dygnet och kommer hem senare till sina barn, detta kan bidra till att deras barn kan få uppleva negativa känslor i och med föräldrarnas eller annan anhörigs intag av alkohol.

Det faktum att Eskilstuna är en universitetsstad sedan 1 januari 2022 kan i sammanhanget nämnas. I kontakt med kårrepresentanter framhålls att det finns studenter som ser positivt på förlängt serveringstillstånd från klockan 02.00 till klockan 03.00. Däremot vill inte studentkårerna enbart fokusera på detta för att förbättra studentlivet och Eskilstuna som studentstad. De vill lägga fokus på andra aktiviteter också, som inte inkluderar alkohol, som exempelvis att ha fler platser där studenter kan umgås, studera och fika.

Om serveringstiden förlängs ser socialnämnden att det är av vikt att utvärdera förändringen och i förväg skapa mätbara indikatorer som kan följa utvecklingen från början.

I motionens inledande text står det att prövotiden för föreslagen serveringstid är sex månader men i förslagspunkten står det 12 månader. Socialnämnden undrar vilken prövotid som gäller.

Yrkanden

Göran Gredfors (M), Lotta Jonsson (KD), Jawad Zanghnaeh (V) och Carina Åkesson (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Märit Zettervall Svensson (L) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Vid ställd proposition på förvaltningens förslag mot Märit Zettervall Svensson (L) bifallsyrkande till motionen finner ordföranden att socialnämnden beslutar bifalla förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

Socialnämndens yttrande över motion - Inför en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03.00

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

I en motion per 2022-08-01 till kommunfullmäktige lämnar Liberalerna ett förslag på att Eskilstuna ska införa en provoperiod med förlängd serveringstid till 03.00. Förslaget grundar sig på att på att tryggheten ökar i och med att serveringstiderna och där med stängningstiderna blir med differentierade och hemgången kan bli mer utspridd och lugnare. Liberalerna menar att det är fullt möjligt att förena en restriktiv och ansvarsfull alkoholhantering med större frihet för de restaurangägare som vill ha öppet längre. Med anledning av detta yrkar Liberalerna:

- Att Eskilstuna i enlighet med motionen inför en provoperiod på 12 månader med serveringstid till 03.00 för att sedan göra en utvärdering om att införa det permanent.

Yttrande

Socialnämnden ställer sig negativa till förslaget om förlängd serveringstid då nämnden är frågande till om detta är en förändring som ökar tryggheten i kommunen. Det finns starka belägg från internationell forskning att förändringar i öppettider, särskilt för serveringsställen (som restauranger och barer), påverkar nivån av alkoholrelaterade skador i ett samhälle¹. Minst tre internationella översikter kommer till samma slutsats – att begränsningar av öppettider för serveringsställen, även om det bara gäller några få timmar, bör ses som en nyckelstrategi för att begränsa alkoholrelaterat våld. Därför kan detta förslag ses som motstridig till den strategiska inriktningen som anger att kommunen ska agera för att öka tryggheten och bidra till jämlik hälsa för kommunens invånare.

¹ I. Rossow & T. Norström (2011) *The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities.*

I samverkansöverenskommelsen mellan Eskilstuna kommun och Polismyndigheten 2020-2023 finns tre fokusområden: narkotika, våld i offentlig miljö och otrygghet. Om antagandet om att det alkoholrelaterade våldet ökar i centrumområdena stämmer, kommer den polisiära närvaron behöva öka och eventuellt bidra till fler ingripanden för att upprätthålla tryggheten i offentliga miljöer.

I kommunens plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT) ligger fokus främst på insatser för att begränsa och försvåra tillgängligheten av bland annat alkohol. Därför skulle en förlängd serveringstid som ökar tillgängligheten för alkohol motverka kommunens plan.

Ett viktigt perspektiv som framhävs av ANDT-planen samt av barnkonvention är att barn ska skyddas från alkohol, både utifrån ett anhörigperspektiv och ett konsumtionsperspektiv. Vuxna får vid en längre serveringstid då möjlighet att konsumera alkohol en längre tid på dygnet och kommer hem senare till sina barn, detta kan bidra till att deras barn kan få uppleva negativa känslor i och med föräldrarnas eller annan anhörigs intag av alkohol.

Det faktum att Eskilstuna är en universitetsstad sedan 1 januari 2022 kan i sammanhanget nämnas. I kontakt med kårrepresentanter framhålls att det finns studenter som ser positivt på förlängt serveringstillstånd från klockan 02.00 till klockan 03.00. Däremot vill inte studentkårerna enbart fokusera på detta för att förbättra studentlivet och Eskilstuna som studentstad. De vill lägga fokus på andra aktiviteter också, som inte inkluderar alkohol, som exempelvis att ha fler platser där studenter kan umgås, studera och fika.

Om serveringstiden förlängs ser socialnämnden att det är av vikt att utvärdera förändringen och i förväg skapa mätbara indikatorer som kan följa utvecklingen från början.

I motionens inledande text står det att prövotiden för föreslagen serveringstid är sex månader men i förslagspunkten står det 12 månader. Socialnämnden undrar vilken prövotid som gäller.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Elisabeth Kantor
Förvaltningschef

§ 199

Motion - Inför en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03.00 (KSKF/2022:265)

Beslut

1. Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Stefan Krstic (L) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 15 september 2022 om att införa en provoperiod med förlängt serveringstillstånd till 03.00.

Motionären yrkar

- Att Eskilstuna kommun i enlighet med motionen inför en provoperiod på 12 månader med serveringstillstånd till 03.00 för att sedan göra en utvärdering om att införa det permanent.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande